

Az esélyegyenlőség helyzete a Karunkon 2022-ben

Az Egyetemi Esélyegyenlőségi Bizottsághoz 7 hallgató nyújtott be kérelmet Karunkról a folyó év során esélyegyenlőségi alapon kérve valamely kedvezményt. Ez a szám kevesebb, mint fele a korábbi évek átlagának, melynek oka elsősorban abban keresendő, hogy a tavaszi félévben távoktatási formában zajlott képzés. A kérelmek nagyobb része (4) a tanulmányok idején laptop és diktafon használatának engedélyezésére irányult; valamivel kevesebben (3) a vizsgákon való hosszabb felkészülési idő engedélyezését kérték. Nyelvvizsga alóli felmentést csupán 2 hallgató kért, s 1 hallgató folyamodott írásbeli vizsga szóbeli vizsgával való kiváltásáért.

A korábbi esélyegyenlőségi intézkedések eredményeként több speciális olvasóprogrammal felszerelt laptop került beszerzésre, melyek közül ez év szeptemberében 1 darab került kölcsönzésre egy mozgássérült hallgató részére.

A tavaszi félév során alakult ki egy konfliktus, amelyben a fogyatékkal élő hallgatót az (ügyvéd) édesanyja képviselt, s újabb és újabb panaszokkal fordult a kari és az egyetemi vezetés fórumaihoz. Az ügy az őszi félév elején simult el, mikor tisztázódott, hogy a hallgató nem is tudott „képviselőjének” akcióiról. A vita egyik eredménye volt, hogy az előadókban a fogyatékkal élő hallgatók számára az első sorban kijelölésre került egy fenntartott hely. Részben ennek az ügynek a folyománya volt az is, hogy a tavaszi félév végén a Kari Tanács az SzMSz-ben szabályozta az informálisan már korábban is létező és működő „esélyegyenlőségi koordinátor” (SzMSz 26/b §) tisztségét.

Az esélyegyenlőségi koordinátor feladati között szerepel a Kar esélyegyenlőségi tervének kidolgozásában való közreműködés. Ennek örvén a HÖK esélyegyenlőségi képviselőjével közösen egy kérdőívet készítettünk, amelyet a Tanulmány Osztály segítségével kiküldtünk az összes hallgató – beleértve a doktorhallgatókat is – valamint az oktatók részére is. A november 7-e és 18-a között beérkezett 11 válasz közül 3-at oktató kollégák/kolleginák írtak. Az 5 elemből álló kérdéssor első három itemje a fogyatékkal élő hallgatókkal való kommunikáció, a helyzetük javítását célzó szervezeti fejlesztések, valamint az infrastrukturális fejlesztések vonatkozásában kérte a válaszadók javaslatait. A 4. kérdés a prioritásokra vonatkozott, míg az utolsó 4 fokú Likkert-skálán mérte a válaszadók elégedettségét. (A kérdőív és a beérkezett válaszok másolatát a jelentéshez csatoltuk.) Az alábbiakban először a javaslatok fontosabb csoportjai kerülnek ismertetésre.

A hallgatók közötti kommunikáció javítása (ad 1.) érdekében többen javasolták nyílt napok, vagy a már meglévő kulturális programok (Pázmány nap) keretébe illeszteni a hallgatókat/oktatókat érzékenyítő programokat pl. „Láthatatlan kiállítás” formájában, vagy hogy pl. a nem fogyatékkal élő hallgatók kipróbálhassák a fehér bottal való tájékozódást stb. Esetleg videó-riport készítése végzett fogyatékos hallgatókkal személyes tapasztalataikról, s ezek feltöltése a Pázmány face-book oldalára. A javaslatok hangsúlyozták, hogy ezeket a programokat lehetőleg „integrált” formában kellene szervezni.

Az oktatás gyakorlati munkájához közvetlenebbül kapcsolódó javaslatok az oktatási anyag elektronikus formában való elérhetőségének fontosságát emelték ki, valamint, hogy az ilyen oktatási anyagoknak törekednie kellene a „felhasználó barát” formák alkalmazására. Felmerült az előzetes vizsgafelvétel igénye, valamint az államvizsgák időbeosztásának olyképpen való átszervezése, hogy a különböző tárgyak közötti vizsgák ne kerülhessenek 1-2 nap különbséggel megrendezésre, továbbá, hogy egy államvizsgatárgyból több ízben is megkísérelhesse a hallgató a vizsgázást ugyanazon vizsgaidőszakon belül.

Végezetül néhány olyan javaslat is érkezett melyek a szimbolikus kommunikáció fontosságát hangsúlyozták: a Dékán hívja kötetlen megbeszélésre az érintett hallgatókat, vagy írjon körlevelet számukra a tanév kezdetén.

A szervezeti fejlesztések terén (ad 2) többen javasolták a személyi segítő intézményének bevezetését, bár nem egyértelműen a kari dolgozógárdához kötve azt: a HÖK bevonását is többen célszerűnek látták. Ellenvélemény is megfogalmazódott azonban, amely szerint elégséges az esélyegyenlőségi koordinátor tisztsége.

Az infrastruktúra fejlesztésével (ad 3) kapcsolatban többen pozitívan kiemelték a kölcsönözhető, speciális programokkal felszerelt lap-topok beszerzését. Az indukciós hurkok telepítéséről is megemlékeztek, azzal az igénnyel, hogy lehetőleg minden előadóban kerüljön ez felszerelésre. A hallássérültek támogatása kapcsán többen felvetették, hogy javítani kellene az előadóterem hangosításán. Mások a hibrid oktatás fenntartását javasolták, valamint hogy nagyobb gondot kellene fordítani az elektronikus oktatási rendszer (Neptun) informatikai akadálymentesítésére. A látássérültek segítése érdekében javasolták a számukra követhető „nyomvonalak” kijelölését, illetve tájékozódásukat segítő telefonos applikáció fejlesztését.

A tennivalók közötti rangsor felállításakor (ad 4) a fogyatékkal élő hallgatók számára készített videó-anyag és általában az akadálymentesítés témája került első helyre.

Ami a megkérdezetteknek a jelenlegi állapotokkal való elégedettségét (ad 5) illeti, 5 válaszadó adott egyértelmű értékelést, mindannyian az „elégedett vagyok” fokozatot választva a skálán. E mellett volt egy válaszadó, aki igen pozitív értékelést adott a Könyvtárban szerzett tapasztalatai nyomán. Az elégedettséget tükrözheti paradox módon az a tény is, hogy az összes megkérdezett, s a tulajdonképpeni célcsoportnak – a fogyatékkal élő hallgatók – is csupán nagyon kis része élt a válaszadás lehetőségével.

A jobbító szándékú javaslatok fontolóra vétele – hogy vajon melyik érdemes a megvalósításra, vagy megvalósítható a rendelkezésre álló forrásokra tekintettel – nyilván további konzultációkat igényelnek majd a kari vezetés és a HÖK bevonásával a jövő év kezdetén a 2023-as évre megfogalmazandó esélyegyenlőségi terv kidolgozásához.

Budapest, 2022. december 5.

H. Szilágyi István
esélyegyenlőségi koordinátor